

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

I/12/002
LLO-4114-02-02/2012

Łódź, dnia 20 marca 2012 r.

Pan
ANDRZEJ JANKOWSKI
Burmistrz
Miasta – Gminy Stryków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Szanowny Panie Burmistrzu,

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała w Urzędzie Miasta - Gminy Stryków, zwanym dalej „Urzędem”, utrzymanie czystości i porządku w Gminie w latach 2010-2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 lutego 2012 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych uchybień, działania Pana Burmistrza związane z realizacją zadań będących przedmiotem kontroli.

Pozytywna ocena została sformułowana z uwagi na zgodne z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach², zwaną dalej „u.c.p.”, wykonywanie zadań dotyczących utrzymania czystości i porządku, w tym m.in.:

- unormowanie w regulaminie organizacyjnym Urzędu spraw dotyczących utrzymania czystości i porządku,
- zapewnienie odbioru padłych sztuk zwierząt i skutecznej opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz określenie obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe i gospodarskie,
- umożliwienie bezpłatnego odbioru odpadów komunalnych od osób fizycznych,
- udostępnienie mieszkańcom informacji o znajdujących się na terenie Gminy podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
- zgodne z u.c.p. wydawanie przedsiębiorcom zezwoleń na działalność w zakresie utrzymania czystości i porządku.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

² Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły niepełnego wywiązywania się Urzędu z obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 3 ustawy, t.j. prowadzenia gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. Właściwie, w ocenie NIK, ujęto w regulaminie organizacyjnym Urzędu, w części dotyczącej Wydziału Rolnictwa, Środowiska i Gospodarki Gruntami oraz w zakresie obowiązków pracownika na stanowisku ds. ochrony środowiska tego Wydziału, zadania dotyczące utrzymania czystości i porządku wynikające z unormowań ustawowych.
2. Na podstawie Uchwały nr XV/93/91 Rady Gminy i Miasta w Strykowie z dnia 11 września 1991 r. utworzony został Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie (ZGKiM), jako zakład budżetowy powołany w celu świadczenia usług na rzecz zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej Miasta – Gminy Stryków, w tym w zakresie utrzymania czystości i porządku.

Do zadań ZGKiM należy m.in.: świadczenie usług w zakresie odbioru odpadów, prowadzenie oczyszczalni ścieków w Strykowie wraz z kanalizacją sanitarną i deszczową oraz wykonywanie usług z zakresu utrzymania zimowego dróg. Gmina posiada własną stację zlewną, wchodzącą w skład oczyszczalni ścieków prowadzonej przez ZGKiM.

Zgodnie z art. 7 ust. 5 u.c.p., gminne jednostki organizacyjne prowadzące na obszarze własnej gminy działalność, o której mowa w ust. 1 i na zasadach określonych w ustawie, nie mają obowiązku uzyskania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, ale muszą spełniać warunki wymagane przy udzielaniu takich zezwoleń. Z pisma z dnia 30 lipca 2010 r. skierowanego do Urzędu przez Dyrektora ZGKiM wynikało, że Zakład ten spełniał warunki wymagane przy udzielaniu zezwoleń na prowadzenie w/w działalności.

Mieszkańcy Gminy w okresie objętym kontrolą korzystali z bezpłatnego wywozu odpadów komunalnych. Koszty związane z odbiorem przez ZGKiM tych nieczystości z posesji osób fizycznych wyniosły w 2010 roku 2.218,4 tys. zł, a w roku 2011 - 2.515, 5 tys. zł.

Koszty związane z zimowym utrzymaniem dróg wyniosły 261 tys. zł w 2010 roku i 16, 9 tys. zł. w 2011 r. Niskie koszty poniesione w 2011 r. w porównaniu do roku poprzedniego, pan Burmistrz wyjaśnił łagodniejszą zimą i tym, iż w 2010 r. zgromadzono większe ilości piasku i soli, które wykorzystano w roku następnym.

3. Realizując obowiązek wynikający z art. 3 ust. 2 pkt 2 lit c u.c.p., Burmistrz zawarł w okresie objęty kontrolą z Przedsiębiorstwem Przemysłowo-Handlowym „HETMAN” Sp. z o.o. z Bedlna, umowy o nieodpłatny odbiór padłych sztuk zwierząt.

Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe określono w Regulaminach utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy, przyjętych na podstawie art. 4 ust. 1 u.c.p. dla okresu objętego kontrolą uchwałami Rady Miejskiej w Strykowie: nr LI/375/2006 z dnia 26 kwietnia 2006 r. i nr XLVI/370/2010 z dnia 26 marca 2010 r.

Ponadto na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 5 u.c.p., Burmistrz zawarł, w okresie objętym kontrolą, z właścicielem Hotelu dla zwierząt i ptactwa domowego z siedzibą w Łodzi ul. Kosodrzewiny 56, umowy na wykonywanie usługi pn. „Wylapywanie oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Miasta – Gminy Stryków”. Przedmiotem tych umów było wylapywanie i dostarczanie do hotelu bezdomnych zwierząt, umieszczanie ich w hotelu, zapewnianie wyżywienia i opieki nad bezdomnymi zwierzętami pochodzącymi

z terenu Gminy. Wydatki poniesione z tego tytułu przez Gminę wyniosły w 2010 roku 197,3 tys. zł, a w 2011 r. – 276,4 tys. zł.

W latach 2010 -2011 na terenie Gminy nie występowały choroby zakaźne zwierząt, ani podejrzenie wystąpienia tymi chorobami. Gmina nie podejmowała zatem czynności związanych z oznakowaniem obszarów dotkniętych lub zagrożonych chorobą zakaźną zwierząt.

4. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6a lit. a u.c.p Gmina udostępniła mieszkańcom na stronie internetowej BIP Urzędu oraz w miejscu powszechnie dostępnym - na tablicy ogłoszeń w Urzędzie, informację o znajdujących się na terenie Gminy podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym³. W ogłoszeniach tych podano dane 4 firm oraz adresy 5 punktów zbierania zużytego sprzętu, w tym 4 w Strykowie i 1 w Bratoszewicach. NIK ocenia pozytywnie przeprowadzenie w okresie objętym kontrolą we wszystkich sołectwach trzech akcji zbierania tego sprzętu.
5. Wypełniając obowiązek nałożony art. 4 ust. 1 u.c.p., Rada Miejska w Strykowie, po uzyskaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zgierzu, dwukrotnie dla okresu objętego kontrolą, uchwalala Regulamin, który zawierał wszystkie postanowienia określone w art. 4 ust. 2 i 3 u.c.p. W związku z realizacją Regulaminu - Gmina poniosła wydatki w rozdziałach: 90002 Gospodarka odpadami i 90003 Oczyszczanie miast i wsi w ogólnej kwocie 5.558,9 tys. zł, w tym w roku 2010 w wysokości 2 719,5 tys. zł oraz w 2011 r. – 2 839,4 tys. zł.
6. Zgodnie z art. 7 ust. 3 u.c.p., Rada Miejska w Strykowie - uchwałami nr XLVIII/387/2010 i XLVIII/388/2010 z dnia 28 maja 2010 r. - określiła wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy, a także wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych lub ich części na terenie Gminy. W okresie poprzednim obowiązywało w tym przedmiocie Zarządzenie nr 67/2006 Burmistrza z dnia 5 września 2006 r.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz wydał na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1-2 u.c.p., trzy zezwolenia na prowadzenie na terenie Gminy działalności w zakresie utrzymania czystości i porządku (dwa na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i jedno na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych).

Ustalono, że wszystkie wnioski o zezwolenia spełniały wymagania określone art. 8 u.c.p., a wydane przez Burmistrza zezwolenia zawierały dane określone w art. 9 ust. 1 u.c.p. Wzory wniosków o wydanie zezwoleń umieszczono na stronie BIP Urzędu.

7. W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy działało 13 przedsiębiorców zajmujących się utrzymaniem czystości i porządku. Korzystanie przez Burmistrza z uprawnień do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców zajmujących się odbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transportem nieczystości ciekłych, polegało na zbieraniu

³ Dz.U. Nr 180, poz. 1495 ze zm.

i analizowaniu składanych przez przedsiębiorców wykazów zawartych umów z właścicielami nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych i opróżnianie zbiorników bezodpływowych (na podstawie art. 9a u.c.p.) oraz informacji o masie odpadów i ilości nieczystości ciekłych odebranych od właścicieli nieruchomości (na podstawie art. 9a ustawy). Wykazy i informacje składane przez Przedsiębiorców zawierały dane określone w art. 9a ust. 1 i 2 u.c.p.

W latach 2010 – 2011 Burmistrz nie korzystał z uprawnienia zawartego w art. 8b u.c.p. i nie przeprowadzał kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców działających na terenie Gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonymi zezwoleniami.

Urząd przeprowadził natomiast trzy kontrole realizacji umów zawartych z właścicielem Hotelu dla zwierząt i ptactwa domowego z Łodzi. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości. Ponadto Urząd na bieżąco monitorował, nie wnosząc uwag, działalność Przedsiębiorstwa Przemysłowo-Handlowego „HETMAN” Sp. z o.o. z Bedlna w zakresie realizacji zawartych umów.

8. W latach 2010 – 2011 Burmistrz nie sprawował, przewidzianego w art. 5 ust. 6 u.c.p., nadzoru nad realizacją obowiązków właścicieli nieruchomości, określonych w art. 5 ust. 1 pkt 3b, w związku z art. 6 ust. 1, zgodnie z którym właściele nieruchomości są zobowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, przez okazanie takiej umowy i dowodów płacenia za takie usługi.

Dopiero w trakcie kontroli NIK, Zastępca Burmistrza wezwała 37 losowo wybranych właścicieli nieruchomości z terenu Gminy, do udokumentowania sposobu gromadzenia i wywozu nieczystości stałych i płynnych z ich posesji, a także do okazania dowodów potwierdzających świadczenie w/w usług. Na dzień 15 lutego 2012 roku 25 właścicieli nieruchomości (67,6%) okazało stosowne umowy.

Z analizy przedłożonych dokumentów wynikało, iż 4 posesje zostały podłączone do kanalizacji, 4 posiadają przydomową oczyszczalnię ścieków, natomiast na pozostałych nieruchomościach nieczystości ciekłe gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach na ścieki.

Spośród 25 właścicieli nieruchomości, 22 posiadało zawarte z ZGKiM umowy na odbiór ścieków ze zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków i kanalizacji, a dodatkowo 8 właścicieli udokumentowało odbiór ścieków rachunkami i fakturami. Trzech właścicieli nieruchomości, na których ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, nie zawarło umów na ich opróżnianie. Właściele nieruchomości, których posesje zostały podłączone do kanalizacji, posiadali umowy na odprowadzanie ścieków oraz faktury za wykonane usługi. Wszyscy właściele nieruchomości, którzy odpowiedzieli na wezwania, posiadali zawarte umowy na odbiór odpadów komunalnych, a ich posesje zostały wyposażone w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych o pojemnościach 110 litrów, 120 litrów i 240 litrów lub worki (1 posesja), tj. zgodnie z postanowieniami Regulaminu. Z uwagi na bezpłatny odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy w okresie objętym kontrolą, właściele ci nie posiadali dowodów potwierdzających świadczenie usługi odbioru odpadów komunalnych.

9. W Urzędzie prowadzona jest w formie elektronicznej, przy zastosowaniu programu komputerowego „GOMiG – Odpady”, gminna ewidencja zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów

zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o której mowa w art. 3 ust. 3 u.c.p.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. na terenie Gminy znajdowało się ogółem 3731 budynków mieszkalnych, w tym 3291 budynków mieszkalnych całorocznych oraz 440 budynków letniskowych. Umowy na odbieranie nieczystości stałych posiadało, według gminnej ewidencji umów, 1716 właścicieli nieruchomości, tj. 46% ogółu. W poszczególnych sołectwach ilość budynków objętych powyższymi umowami wynosiła od 1,7% (Sołectwo Wysoki) do 97% (Sołectwo Dobieszów).

Umowy na odbieranie nieczystości płynnych posiadało, według gminnej ewidencji umów, 233 właścicieli nieruchomości, natomiast 653 budynki zostały podłączone do kanalizacji sanitarnej, co stanowiło łącznie 23,8% wszystkich budynków. W poszczególnych sołectwach ilość budynków objętych umowami wynosiła od 0% (Sołectwa Sądówka, Wysoki, Zagłoba) do 54,5% (Miasto Stryków). W sołectwach Bratoszewice, Smolice, Dobra Nowiny, Dobra, Tymianka oraz w mieście Stryków, do obliczenia wartości procentowych nieruchomości objętych umowami, uwzględniono posesje podłączone do kanalizacji sanitarnej.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, brak skutecznego nadzoru nad wykonywaniem przez właścicieli nieruchomości obowiązku określonego w art. 5 ust. 1 pkt 3b, stanowił naruszenie przepisu art. 3 ust. 3 u.c.p.

Tym samym uniemożliwiał skuteczną kontrolę pozbywania się odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrolę częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, niesprzając opracowaniu planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań mających na celu uzupełnienie gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, wykorzystując w tym celu podjętą już w czasie kontroli NIK akcję okazywania umów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pana Burmistrza w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem
DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
Janusz Maj

